

Fiat 130 Nekateri so za hladno

Tom Pleterski

Ceprav naši sosedje odstran Jadranskega morja ne lenarijo, ko si izmišljajo nove avtomobile, so morali petični Italijani, ki jim ni bil povšeči ugled v obliki dragocenih športnih avtomobilov, po prestiz na štirih kolesih čez mejo. Celo direktorji na razne načine „naj...“ koncerna Fiat so se morali voziti le z vozili gornjega srednjega razreda, kot sta bila preminula fiat 1800 in 2300.

Lani so Torinčani na Ženevskem salonu predstavili svoj „130“ in tako vstopili v maloštevilni klub, ki mu sveti, ve se, Mercedesova zvezda.

Toda tudi ko se čez nekaj mesecev prestižni začeli zapuščati tekoče trakove, se je zdelo, kot da ne morejo najti poti na ceste. Celo na italijanskih avtomobilskih cestah je bil fiat 130 nenavadno redek.

Letos, ko je fiatov 130 videti precej več, je tudi očitno, da so si v Torinu svoj veliki met prvič odmerili prekratko. Tono in pol težkemu novorojencu so namenili le 140 konjev.

Vremenska napoved po želji

Fiat hvalim, odkar sem se pri 32 C vročine peljal iz Ljubljane v Beograd. In avtoštopar, ki sem ga pobral v Zagrebu, tudi.

Carovnjica se imenuje klimatska naprava, aircondition, ki so si ga izmislili onkraj luže najprej za hiše, potem pa je za avtomobile. V avtu bi rekel napravi kar zasebno podnebje.

Z gumbom na oplati osrednje konzole sem si nameščel lahko po mili volji, kot si pravila radijski sprejemnik, pričaral prijetno klima-

dansko klimo brez vetra. Če sem vključil štiristopenjski ventilator, pa tudi z vetrom.

Pravijo, da „aircondition“ n' dravo nasavnati hladneje kot pet stopinj Celzija pod zunanjo temperaturo. Jaz sem si „ustvaril“ hladnejše podnebje. Čeprav sem bil dva dni prehladen, sem ostal, ko sem avto s privatnim podnebjem vred spet predal Kompasovi službi rent-a-car enako navdušen. Škoda, da klimatske naprave v evropskih avtomobilih capljajo za razvojem drugih delov avtomobila. Tudi ni čudno. Za zasebno podnebje je treba namreč doplačati (v Nemčiji) 6 600 din. Za fiat 130 nisem plačal najemnine. Denar torej ni skalil navdušenja, tudi ko sem plačeval 18 do 20 litrov goriva na 100 kilometrov.

No, smetana potrošniške družbe, ki pri kupovanju ne gleda na denar, si s fiatom 130 kupi še marsikaj posebnega.

Na primer premečen volan. Ko popustite ročico na ohlajšo, ga lahko pomaknete naprej, nazaj, gor in dol. Če dodam, da je sedeže moč premakniti tudi po višini, ni treba posebej poudarjati, da si vsak voznik lahko počise najugodnejši položaj za volanom.

La dolce vita

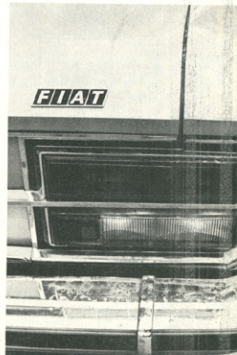
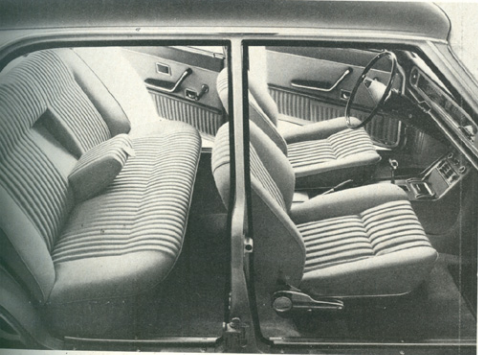
Da bi bilo življenje s fiatom 130 še lahkotnejše, skrbi več manjših „prijetnosti“. Vetro steklo pere električna naprava, „peri-briši“ brisalnik imajo za nameček „timer“; v rahlem dežju jih lahko vključite tako, da se sami sprožijo v daljših časovnih presledkih. Troljba ima dva tona: rezke fanfare za avtomobilske ceste in pritajeno troljbo, ki jo vključite s

pritiskom na tipko za vožnjo po mestu. Če pripeka sonce od zadaj, se potniki na zadnjih sedežih lahko zaščitijo s prozornimi zavesami, ki jih potegnejo iz naslonjala in zataknejo na rob zadnjega stekla. V robovih vseh štirih vrat so rdeče lučke, ki zasvetijo takoj, ko so vrata odprta.

Na armaturni plošči so razen merilnika hitrosti še merilnik goriva, pritiska olja, termometer, ura in vseobsegajoča zbirka velikih in majhnih signalnih luči. Ne manjka niti merilnik vrtljajev, le da je ta majhen in nepregleden. K serijski opremi fiat 130 sodi tudi tristo-penjski Borg Warnerjev samodejni menjalnik, zato je merilnik vrtljajev postranskega pomena, saj pretika avtomatika sama od sebe: pod rdečim poljem vrtljajev, ki se začne pri 6000. Do teh vrtljajev se motor zavrti le, če voznik pohodi pedal za plin („kick down“), in ga tišči do konca, dokler menjalnik ne preskoči v višjo prestavo. Seveda pa pride merilnik vrtljajev prav, ko voznik pretika ročno, ali pa če si je namesto samodejnega menjalnika izbral petstopenjski običajen menjalnik, ki ga tovarna vgradi na željo kupeca, ki ne mara avtomatike.

Lepe torinske navade

Odkar so v tovarni povečali moč 2866-kubičnega, šestvaljnega motorja „V“ s 140 na 160 KM (DIN), se fiat 130 lahko kosa s svojimi konkurenti. Tovarna navaja največjo hitrost 185 kilometrov na uro in pospešek do 100

kilometrov na uro: 9,5 sekunde s klasičnim in 10,5 sekunde s samodejnim menjalnikom.

Če na naših zamašenih cestah nisem mogel izkoristiti vse moči, pa sem se lahko prepiral, da se tudi največji avtomobili z dobro uglasljenim podvozjem odlično držijo ceste. Fiat 130 ima zadnja kolesa na posamičnih odlično priljepljivih ovinkih, na ravnem pa pelje kot po tračnicah.

Kar zadeva udobje, bi lahko fiat 130 očitali v primerjavi s podobnimi vozili pretrde vzmeti, vendar tu priskočijo na pomoč več kot odlični sedeži, ki blažijo včasih nekoliko ostre (za ta razred) reakcije podvozja.

Največji fiat je udoben tudi za voznika. Servo skrbi, da volan vrti z mezinem in da je pedal zelo zanesljivih kolturnih zavor peresno lahek.

Velikost vozila niti v prvih trenutkih ne poroča preglavic. Tovarna namreč kljub prestiznim ambicijam ni pozabila lepih navad: kar zadeva čiste linije in dobro izkorisčen prostor. Tako je tudi superfat pregleden na vse strani. Avto na zunaj ni videti velik in v oči ne bode bolj, kot se spodobi za pravo mero dobrega okusa.

X X X

iz tega, da je fiat 130 grajen s poudarkom na udobju in uporabnosti in da je reprezentanca, vsaj kar zadeva videz, šele na drugem mestu, kuje nemška podružnica Fiata spretno reklamo. "Fiat 130 je lepoteč, ni pa bahač, oblen je za ples milijonarjev."

Vstopnice za ples milijonarjev ne delijo zastoj. V Italiji stane „130“ s klimo približno 3.500.000 lir. V Nemčiji (torej za izvoz) 20.800 mark. Preračunano tudi samo sedem milijonov starih dinarjev. Samo pravim zato, ker pri nas za ta denar še najdražje zabe ne dobi. In po novi tarifi stane toliko celo BMW 2000.

Reprezentanca južnoslovenskih podjetij (mislim reprezentanci fond) bo torej rešena šele z zastavo 130. Montažni ugled . . .

TEHNIČNI PODATKI

Motor sprobočaj poganja zadnji kolesi

MOTOR

Valji	— šest, -V-, 60°
Glavni ložaji	— 4
Hlajenje	— vodno, električni ventilator, termostat
	— 96 mm
Vrtna	— 2006 kubikov
Gib	— 2, v glavi (zobati jermen)
Gibna prestornina	— 9/1, gorivo super
Odmična gred	— dvojni padotolci, Weber 46 DFC
Kompresija	— 22 kpm (DIN) pri 3400 vr./min
Uplinjalec	— električna
Črpalka za gorivo	— v glavnem toku
Oljni filter	— 160 KM (DIN) pri 5800 vr./min
Največja moc	— 35,8 KM/litar (DIN)
Specifična moč	— 22 kpm (DIN) pri 3400 vr./min
Največji navor	

PRENOS MOČI

a) ali avtomatika	Borg-Warner tip 35, tristrupenski
Prestavna razmerja	tretja 1:1
	druga 1,45:1
	prva 2,39:1
	vzvrtna 2,09:1

b) ali sklopka

Menjalnik	— enkolturna, suha, hidravlična
Prestavna razmerja	— petstopenjski, sinhroniziran
	— gata 0,874:1
	četrt 1:1
	tretja 1,29:1
	druga 2,08:1
	prva 3,574:1
	vzvrtna 3,66:1

Diferencial

	hipoidno ozobljenje 3.73:1 (11/41)

VOZ

Oblika	— limuzina, 4 vrata, 5 oseb
Karoserija	— samonoša

OBESE IN VZMETENJE

Pređnje prema	— posamične prečne obese, vzvojni vzmeti, prečni stabilizator
Zadnja prema	— posamične obese, poševna in prečna vodila, vijčne vzmeti, prečni stabilizator.

VOLAN

Konstrukcija	— s polžem, servo
Rajdni krog	— 10,9 m

ZAVORE

Konstrukcija:	dvočrčni zavorni sistem, kolturne zavorne na vseh štirih kolesih (primer koluta spredaj 27,5 cm, zadaj 25,25 cm)
	— vakuumski
Servo	— na zadnjih kolesih
Ročna zavora	

KOLESA:

Platišča	— iz lahke litine
Gume	— pasate, 185 HR 14

OPREMA

Akumulator	— 12 voltov, 55 Ah
Alternator	— 900 vatov
Zarometi	— 4 halogenski
Zadnje luči	— 4, vgrajene luči za vzvratno vožnjo
Parkirne luči	— 2, sredaj in -timer-
Brisalniki	— 2 hitrosti in -timer-
Karjera	— električna naprava -peri brišni-
	— običajna, radiator, ogrevano zadnje steklo za doplačilo
Notranjost	— prevleke in preproge iz tekstila, za doplačilo usnjene prevleke sedežev
	— prednapeta, lepljena
Vetna šipa	— za doplačilo (obemem z okni, ki izolirajo)
Klimatska naprava	— za doplačilo
Varnostni pasovi	— za doplačilo
Električno odpiranje oken	— za doplačilo
Zaščita podvozja	— nerjaveče jeklo

MERE IN TEZE

Dolžina	— 4730 mm
Širina	— 1800 mm
Višina	— 1475 mm
Medosna razdalja	— 2720 mm
Kolotek	— 170 mm
Najmanjša razdalja do cestišča	— spredaj 1448 mm, zadaj 1457 mm
Prazno vozilo	— 1530 kg (pripravljeno za vožnjo)
Dopolnjena	
skupna teža	— 1950 kg

VZDRŽEVANJE

Pasode za gorivo	— 60 litrov
Hladilnik:	— 15,5 litrov
Karter	— 5,65 litrov, menjava na 10.000 kilometrov
Mazalke	— ∅

ZMOGLJIVOST

Hitrost v diralniki	— 80 km/h
prestavi pri 1000 vrtljajih/min	— 15,5 litrov
Srednja hitrost bata pri maksimalni moči	— 32,0 km/h
	— 12,73 m/s
Moč na tono praznega avta	— 12,73 m/s
— voznik (75 kg)	— 100 KM (DIN)
Moč na tono polno natovorenega avta	— 82 KM (DIN)